

Priloga: PODROBNEJŠA VSEBINA VARNOSTNEGA NAČRTA

1. OPREDELITEV SKUPINE ZA PRIPRAVO IN IZVAJANJE VARNOSTNEGA NAČRTA

Upravljavec vodovoda določi skupino za pripravo, izvajanje, pregledovanje in posodabljanje varnostnega načrta (v nadaljnjem besedilu: skupina).

Skupina je sestavljena tako, da zagotavlja ustrezna znanja, izkušnje in veščine za ocenjevanje in upravljanje tveganj v celotni verigi oskrbe s pitno vodo. Član skupine je tudi odgovorna oseba, določena v skladu z 11. členom Uredbe o pitni vodi (Uradni list RS, št. 61/23 in 192/26; v nadaljnjem besedilu: uredba).

Naloge, pooblastila in odgovornosti posameznih članov skupine so jasno opredeljene. Upravljavec vodovoda zagotavlja delovanje skupine in vključevanje v vse faze upravljanja varnostnega načrta.

2. OPIS SISTEMA ZA OSKRBO S PITNO VODO

Upravljavec vodovoda pripravi celovit opis sistema za oskrbo s pitno vodo (v nadaljnjem besedilu: SOPV) od zajetja do odjemnega mesta, kjer se izvaja odjem vode iz vodovoda, tekstovno in z diagrami, v skladu z drugo alinejo drugega odstavka 21. člena uredbe. Opis mora omogočati razumevanje delovanja SOPV in se uporablja kot podlaga za identifikacijo nevarnosti, nevarnih dogodkov in z njimi povezanih tveganj.

Opis SOPV mora zajemati celotno verigo oskrbe s pitno vodo, vključno z:

- zajetji,
- postopki priprave pitne vode,
- objekti za shranjevanje pitne vode in
- distribucijskim sistemom do odjemnega mesta.

Opis mora vključevati tudi vrste uporabe pitne vode (uporaba v gospodinjstvu, kmetijska raba, raba v industriji, turizmu in drugo), skupine uporabnikov ter omejitve, posebnosti in ranljivosti SOPV.

3. PREPOZNAVANJE NEVARNOSTI IN NEVARNIH DOGODKOV Z OCENO TVEGANJA

3.1. Opis prispevnih območij

Upravljavec vodovoda z namenom ugotavljanja možnih vplivov na zdravstveno ustreznost in skladnost ter zagotavljanja ustrezne količine pitne vode ter za pripravo ocene tveganja za onesnaženje vodnega vira izdelava opis prispevnih območij za zajetja pitne vode (v nadaljnjem besedilu: prispevna območja).

Opis prispevnih območij vključuje najmanj:

- prikaz prispevnih območij, ki jih izdelava ministrstvo, pristojno za vodo, oziroma prikaz vodovarstvenih območij v skladu z zakonom, ki ureja vodo,
- prikaz zajetij na prispevnih območjih,

- opis rabe zemljišč na prispevnih območjih,
- opis odtoka in procesov napajanja podzemnih in površinskih voda na prispevnih območjih.

Pri opisu rabe zemljišč upravljavec vodovoda opredeli in prikaže zlasti naslednje kategorije rabe zemljišč:

- utrjene površine (npr. sklenjene in nesklenjene urbane površine, umetno ozelenjene površine, cestno in železniško omrežje),
- naravne površine (npr. gozd, močvirje in vode),
- površine za dejavnosti intenzivnega kmetijstva (npr. njivske površine, trajni nasadi) in
- površine za izvajanje ekstenzivnega kmetijstva (npr. pašniki, pretežno kmetijske površine z večjimi območji naravne vegetacije, kmetijsko-gozdarske površine).

Opis odtoka in procesov napajanja mora omogočati:

- opredelitev smeri toka in napajanja voda,
- prepoznavanje možnih poti prenosa onesnaženja,
- opredelitev dejavnikov, ki vplivajo na ranljivost vodnega vira.

Upravljavec vodovoda pri pripravi opisa prispevnih območij upošteva tip vodonosnika. Pri tem lahko uporabi podatke veljavnih načrtov upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja in druge razpoložljive strokovne podlage.

Rezultat opisa prispevnih območij se smiselno uporabi za prepoznavanje nevarnosti in nevarnih dogodkov za pripravo ocene tveganja iz točke 3.4. te priloge.

3.2. Prepoznavanje nevarnosti in nevarnih dogodkov na prispevnem območju

Pri prepoznavanju nevarnosti in nevarnih dogodkov na prispevnem območju upravljavec vodovoda na prispevnem območju identificira dejavnike in dejavnosti, ki lahko povzročijo vnos onesnaževal v vodni vir oziroma vplivajo na zdravstveno ustreznost in skladnost pitne vode in zagotavljanje ustrezne količine vode namenjene za prehrano ljudi. Prepoznavanje nevarnosti in nevarnih dogodkov vključuje identifikacijo:

- obstoječih in potencialnih virov onesnaževanja,
- vrste nevarnosti in
- nevarne dogodke ali okoliščine, ki lahko vplivajo na zdravstveno ustreznost pitne vode.

Upravljavec vodovoda pri prepoznavanju obstoječih in potencialnih virov onesnaževanja, ki so lahko dejavnosti, objekti ali območja, upošteva zlasti:

1. industrijske dejavnosti,
2. kmetijsko rabo zemljišč,
3. infrastrukturo za odvajanje in čiščenje odpadne vode,
4. promet,
5. poselitvena in druga pozidana območja,
6. naravne dejavnike,

7. vplive spreminjajočega se podnebja in
8. druge dejavnosti ali dejavnike, ki lahko vplivajo na zdravstveno ustreznost, skladnost ali količino pitne vode.

Pri prepoznavanju obstoječih in potencialnih virov onesnaževanja se smiselno upošteva občinske prostorske akte občine, podatke veljavnih načrtov upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja in druge razpoložljive podatke.

Za prepoznane obstoječe in potencialne vire se določi vrste nevarnosti, ki vključujejo zlasti:

- mikrobiološke nevarnosti,
- kemijske nevarnosti (npr. nitrati, pesticidi, industrijska onesnaževala),
- fizikalne nevarnosti (npr. motnost, sediment) in
- druge nevarnosti, ki lahko vplivajo na zdravstveno ustreznost, skladnost ali količino pitne vode.

Za prepoznane mikrobiološke in kemijske nevarnosti se določi parametre, snovi ali onesnaževala, ki predstavljajo nevarnost, in ki so:

- naravno prisotni v okolju in bi lahko pomenili morebitno nevarnost za zdravje ljudi,
- določeni s predpisom o pitni vodi (mikrobiološki in kemijski parametri določeni v delu A in B Priloge 1 ter snovi in spojine, vključene na nadzorni seznam snovi v skladu s predpisom, ki ureja pitno vodo),
- določeni s predpisom, ki ureja stanje površinskih voda (parametri kemijskega stanja površinskih voda in posebna onesnaževala) in
- določeni s predpisom, ki ureja stanje podzemnih voda (parametri kemijskega stanja podzemne vode, onesnaževala, skupine onesnaževal ali kazalniki onesnaženja, na podlagi katerih se ugotavlja naraščajoč trend koncentracij).

Nevarni dogodki ali okoliščine, ki lahko povzročijo prisotnost onesnaževal v vodi, ki se uporablja kot pitna voda, vključujejo zlasti:

1. nevarne dogodke, ki lahko povzročijo vnos ali povečanje koncentracije onesnaževal v vodi, zlasti:
 - razlitje onesnaževal in druge nesreče, povezane z nevarnimi snovmi, industrijske nesreče,
 - industrijske, prometne in druge nesreče, ki lahko povzročijo onesnaženje vodnega vira
 - okvare ali poškodbe infrastrukture,
 - poplave, suše in druge izredne naravne dogodke, ki so posledica spremenjenih podnebnih razmer ter
 - druge nenadne dogodke, ki lahko vplivajo na kakovost ali količino vode;
2. okoliščine, ki lahko povečajo verjetnost nastanka nevarnega dogodka oziroma vnosa onesnaževal v vodo ali poslabšanja njene kakovosti, zlasti:
 - nepravilno ravnanje z odpadnimi vodami in odpadnimi snovmi,

- dolgoročne spremembe rabe zemljišč (npr. v pozidana in poseljena zemljišča, površine pridobivalnega prostora, odlagališča, ipd.),
- povečevanje količin onesnaževal (intenziviranje dejavnosti npr. kmetijske ali kot posledica spremembe rabe zemljišč, ipd.),
- vpliv spreminjajočega se podnebja in
- druge dolgoročne vplive človekovih dejavnosti, ki lahko vplivajo na kakovost ali količino vode, ki se uporablja kot pitna voda.

Pri ugotavljanju nevarnosti in nevarnih dogodkov na prispevnih območjih lahko upravljavec vodovoda smiselno uporabi:

- rezultate spremljanja v surovi vodi,
- rezultate monitoringa vodnih teles površinskih voda in ocene stanja površinskih voda v skladu s predpisom, ki ureja stanje površinskih voda,
- rezultate monitoringa vodnih teles podzemnih voda in ocene stanja podzemnih voda v skladu s predpisom, ki ureja stanje podzemnih voda,
- ter prikaz vplivov človekovega delovanja in oceno verjetnosti doseganja ciljev za vodna telesa iz predpisa, ki določa načrt upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja.

Rezultat prepoznavanja nevarnosti in nevarnih dogodkov na prispevnem območju zajetja za pitno vodo je celovit seznam nevarnosti in nevarnih dogodkov, ki je podlaga za nadaljnjo oceno tveganja iz točke 3.4. te priloge.

3.3. Prepoznavanje nevarnosti in nevarnih dogodkov v SOPV

Pri prepoznavanju nevarnosti in nevarnih dogodkov v SOPV upravljavec vodovoda analizira dejavnike in aktivnosti v sistemu, ki lahko vplivajo na zdravstveno ustreznost, skladnost in zagotavljanje ustrezne količine pitne vode za vse uporabnike.

Navesti je treba znane pretekle nevarnosti oziroma nevarne dogodke ter pričakovane prihodnje spremembe in trende, ki bi lahko vplivali na delovanje SOPV (npr. vpliv podnebnih sprememb, suše ali poplave, spremenjene potrebe glede pitne vode zaradi urbanizacije, porasta števila prebivalcev in drugo).

Prepoznavanje nevarnosti in nevarnih dogodkov vključuje identifikacijo vseh potencialnih virov onesnaženja, okvar in drugih dogodkov v SOPV, ki lahko povzročijo mikrobiološke, kemijske, fizikalne ali druge nevarnosti za pitno vodo.

Pri tem upravljavec vodovoda identificira:

1. obstoječe in potencialne vire nevarnosti, povezane z:
 - objekti in napravami SOPV (zajetji, postopki priprave pitne vode, objekti za shranjevanje pitne vode in distribucijskim sistemom),
 - materiali in proizvodi, ki prihajajo v stik s pitno vodo in
 - postopki upravljanja in vzdrževanja sistema;
2. vrste nevarnosti:

- mikrobiološke (npr. patogene oziroma zdravju škodljive bakterije, virusi, in paraziti),
 - kemijske (npr. kemijska onesnaževala iz prispevnega območja in s SOPV, stranski produkti dezinfekcije, kemikalije za pripravo vode, materiali v stiku s pitno vodo),
 - fizikalne (npr. motnost, sediment) ali
 - druge nevarnosti (npr. sprememba organoleptičnih lastnosti, količina vode), ki lahko vplivajo na zdravstveno ustreznost ali količino pitne vode;
3. nevarne dogodke, ki lahko povzročijo onesnaženje pitne vode ali motnje v oskrbi s pitno vodo, zlasti:
1. nenadne spremembe kakovosti surove vode,
 2. odpoved ali nepravilno delovanje postopkov priprave pitne vode,
 3. okvare ali poškodbe objektov in cevovodov,
 4. prekinitve oskrbe z električno energijo,
 5. neustrezno delovanje dezinfekcije,
 6. vdor onesnaženja v distribucijski sistem,
 7. zastajanje vode v sistemu,
 8. neustrezno vzdrževanje ali izvajanje del na sistemu,
 9. naravne nesreče in druge nenadne dogodke ali motnje obratovanja.

3.4 Ocena tveganja

Za vsako prepoznano nevarnost ali nevarni dogodek na prispevnem območju in v SOPV (od zajetja do odjemnega mesta) upravljavec vodovoda izvede oceno tveganja.

Pri oceni tveganja upravljavec vodovoda upošteva verjetnost pojava nevarnosti ali nevarnega dogodka in resnost posledic za zdravje ljudi.

Pri določanju verjetnosti pojava nevarnosti ali nevarnega dogodka se upoštevajo ugotovitve iz točk 3.1. (Opis prispevnih območij), 3.2. (Prepoznavanje nevarnosti in nevarnih dogodkov na prispevnem območju) in 3.3. (Prepoznavanje nevarnosti in nevarnih dogodkov v SOPV) te priloge, zlasti:

1. značilnosti prispevnega območja, vodnega vira in SOPV,
2. prisotnost stalnih ali ponavljajočih se virov onesnaženja,
3. pojavnost izrednih dogodkov ali preseganj parametrov,
4. ranljivost vodnega vira oziroma sistema za oskrbo s pitno vodo,
5. pretekle nevarne dogodke,
6. ugotovljena preseganja mejnih vrednosti parametrov,
7. ponavljajoča se odstopanja pri spremljanju kakovosti vode,
8. motnje v delovanju sistema za oskrbo s pitno vodo,
9. omejitve ali prepovedi uporabe pitne vode zaradi ugotovljenih neskladnosti.

Upravljavec vodovoda za izvedbo ocene tveganja uporabi matriko tveganja 5x5, pri kateri se tveganje oceni kot produkt ocene verjetnosti pojava nevarnosti ali nevarnega dogodka in resnosti njegovih posledic. Rezultat ocene tveganja omogoča razvrstitev tveganj v stopnje tveganj in določitev ukrepov za preprečevanje, obvladovanje in zmanjševanje tveganj.

Ocena tveganja = verjetnost pojava nevarnosti ali nevarnega dogodka × resnost posledic

VERJETNOST POJAVA NEVARNOSTI ALI NEVARNEGA DOGODKA

Opredelitev verjetnosti pojava nevarnosti ali nevarnega dogodka pomeni oceno verjetnosti, da se nevarnost ali nevarni dogodek pojavi v določenem časovnem obdobju. Takšen pristop omogoča pregledno razvrstitev tveganj in prepoznavanje tistih nevarnosti in nevarnih dogodkov, ki predstavljajo največje tveganje na prispevnem območju ali v SOPV.

Verjetnost pojava nevarnosti ali nevarnega dogodka se razvršča v stopnje na naslednji način:

OCENA	OPIS	OPREDELITEV
1	ZELO MALO VERJETNO	Se še ni zgodilo in je izredno malo verjetno, da se bo zgodilo (dogodek je zelo redek ali skoraj nemogoč)
2	MALO VERJETNO	Možno, ne more biti popolnoma izključeno (dogodek se lahko pojavi občasno oziroma enkrat na nekaj let ali le v izjemnih okoliščinah)
3	VERJETNO	Možno, pod določenimi okoliščinami se lahko zgodi (dogodek se pojavlja periodično oziroma enkrat letno ali vsakih nekaj let ob določenih okoliščinah)
4	ZELO VERJETNO	Se je že zgodilo, lahko se ponovi (dogodek se pojavlja pogosto oziroma večkrat letno ali ob običajnih pogojih)
5	SKORAJ ZAGOTOVO	Se je že zgodilo in pričakujemo ponovitev (dogodek je skoraj stalen ali zelo pogost)

RESNOST POSLEDIC

Opredelitev resnosti posledic pomeni stopnjo negativnega vpliva nevarnosti ali nevarnega dogodka na zdravstveno ustreznost pitne vode, varnost oskrbe s pitno vodo in zdravje uporabnikov. Ocenjuje se glede na možne posledice za zdravje ljudi, obseg vpliva na sistem oskrbe s pitno vodo ter trajanje vpliva. Pri tem se upošteva preseganje mejnih vrednosti parametrov, občutljive skupine prebivalstva, trajanje in razširjenost vpliva.

Resnost posledic se oceni kot stopnja na naslednji način:

OCENA	OPIS	OPREDELITEV
1	NEZNATNA	Zanemarljiv vpliv na skladnost, sprejemljivost ali zagotavljanje ustrezne količine vode, brez vpliva na zdravje.
2	MAJHNA	Kratkotrajna ali lokalizirana težava z neskladnostjo, sprejemljivostjo ali zagotavljanje ustrezne količine vode, brez posledic za zdravje uporabnika.
3	ZMERNA	Dlje trajajoča, razširjena težava z neskladnostjo, sprejemljivostjo ali količino vode, brez posledic za zdravje uporabnika.
4	VELIKA	Možni dolgoročni učinki na zdravje.
5	KATASTROFALNA	Možni primeri bolezni ali smrti.

Pri oceni resnosti posledic lahko upravljavec vodovoda upošteva strokovna priporočila Nacionalnega inštituta za javno zdravje o parametrih, ki se jih določa v pitni vodi, objavljena na njihovih spletnih straneh.

OCENA TVEGANJA

Ocena tveganja predstavlja osnovo za upravljanje tveganj na prispevnem območju in v SOPV. Upravljavec vodovoda na podlagi ocene tveganja določi stopnje tveganj in prednostna tveganja ter ukrepe za preprečevanje, obvladovanje ali zmanjšanje tveganj na sprejemljivo raven.

Ocena tveganja se pripravi ob upoštevanju naslednje matrike:

		RESNOST POSLEDIC				
		1 NEZNATNA	2 MAJHNA	3 ZMERNNA	4 VELIKA	5 KATASTROFALNA
VERJETNOST POJAVA NEVARNOSTI ALI NEVARNEGA DOGODKA	1 ZELO MALO VERJETNO	1	2	3	4	5
	2 MALO VERJETNO	2	4	6	8	10
	3 VERJETNO	3	6	9	12	15
	4 ZELO VERJETNO	4	8	12	16	20
	5 SKORAJ ZAGOTOVO	5	10	15	20	25

REZULTAT OCENE TVEGANJA (verjetnost x resnost)	STOPNJA TVEGANJA
MANJŠI ALI ENAK 5	NIZKA
6 DO 14	SREDNJA
ENAK ALI VEČJI OD 15	VISOKA

3.5. Spremljanje vode rezervnega zajetja za pitno vodo

Upravljavec vodovoda za rezervno zajetje za pitno vodo iz 15. točke 2. člena uredbe izdela oceno tveganja v skladu s točko 3.4 te priloge.

Ocena tveganja vključuje:

- opis rezervnega zajetja in njegovega prispevnega območja,
- identifikacijo nevarnosti in nevarnih dogodkov,
- oceno verjetnosti pojava nevarnosti oziroma nevarnega dogodka ter možnih posledic za zdravstveno ustreznost in skladnost pitne vode,
- identifikacijo parametrov, snovi in mikroorganizme, ki jih je treba spremljati v skladu s 16. členom uredbe ter
- rezultate predhodnih analiz, če so na voljo.

Na podlagi ocene tveganja upravljavec vodovoda spremlja vodo rezervnega zajetja v skladu s 16. členom uredbe. Pri tem določi najmanj:

- parametre, snovi in mikroorganizme, ki se spremljajo,
- mesta spremljanja,
- pogostost spremljanja in
- pogoje za izvedbo spremljanja v različnih vremenskih razmerah.

Iz ocene tveganja mora biti razvidna utemeljitev izbora parametrov, snovi in mikroorganizmov, ki se spremljajo. Če posamezni parametri iz Priloge 1 uredbe, niso vključeni v spremljanje, mora biti iz ocene tveganja razvidna utemeljitev, da glede na značilnosti prispevnega območja, značilnosti vodnega vira, ugotovljene vire onesnaženja in nevarne dogodke in rezultate predhodnih analiz, ne predstavljajo relevantnega tveganja za rezervno zajetje.

Pri določitvi parametrov spremljanja upravljavec vodovoda upošteva tudi druge snovi in mikroorganizme, ki niso določeni v Prilogi 1 uredbe, če obstaja utemeljen sum, da bi lahko pomenili tveganje za zdravje ljudi.

Pred vključitvijo rezervnega zajetja v SOPV upravljavec vodovoda na podlagi ocene tveganja in rezultatov spremljanja določi ukrepe za obvladovanje ugotovljenih tveganja v skladu s 4., 5. in 6. točko te priloge.

4. DOLOČITEV IN PREVERJANJE UČINKOVITOSTI PREVENTIVNIH UKREPOV, PONOVA OCENA TVEGANJ IN DOLOČITEV PREDNOSTNIH TVEGANJ

Za vsako prepoznano nevarnost ali nevarni dogodek na vsaki stopnji oskrbe s pitno vodo (od prispevnih območij, zajetja, priprave, shranjevanja in distribucije pitne vode do odjemnega mesta) upravljavec vodovoda v skladu z 20. in 21. členom uredbe identificira in opredeli preventivne ukrepe za preprečevanje ali zmanjševanje tveganj in preveri njihovo učinkovitost.

Oceno tveganja se izvede ob upoštevanju učinkovitosti obstoječih preventivnih ukrepov, verjetnosti pojava nevarnosti in nevarnega dogodka ter resnosti posledic za zdravje uporabnikov pitne vode.

Vrste ukrepov, ki se jih obravnava z namenom preprečevanja oziroma upravljanja ugotovljenih tveganj, zajemajo zlasti:

1. tehnične ukrepe za zmanjšanje onesnaževanja,
2. preventivne ukrepe za zmanjšanje vnosa onesnaževal,
3. ukrepe ob izrednih dogodkih za omejevanje posledic nenadnih onesnaženj,
4. zagotavljanje spremljanja parametrov, snovi ali onesnaževal,
5. preventivne ukrepe za ohranjanje zdravstvene ustreznosti in skladnosti pitne vode (poleg ukrepov, določenih na vodovarstvenih območjih v skladu s predpisi, ki urejajo vodovarstveni režim območjih),
6. predloge za vzpostavitev ali prilagoditev vodovarstvenih ali drugih varstvenih območij,
7. predloge ukrepov za omejevanje ali prilagajanje rabe zemljišč,
8. organizacijske in upravljalvske ukrepe in
9. nadzorne ukrepe.

Na podlagi ponovne ocene tveganja se določi preostalo tveganje, torej tveganje, ki ostane po upoštevanju učinkovitosti obstoječega preventivnega ukrepa. Za preostalo tveganje se identificira možne okrepljene ali dodatne preventivne ali druge ukrepe.

Upravljavec vodovoda lahko namesto ločene ocene tveganja iz 3. točke priloge teh navodil in ponovne ocene tveganja iz te točke izvede enotno oceno tveganja, ki vključuje upoštevanje učinkovitosti obstoječih preventivnih ukrepov.

5. NAČRT IZBOLJŠAV ZA UPRAVLJANJE TVEGANJ, KI NISO USTREZNO UPRAVLJANA

Na podlagi rezultatov iz 4. točke te priloge upravljavec vodovoda pripravi načrt izboljšav za upravljanje tveganj, ki niso ustrezno upravljana.

Upravljavec vodovoda okrepljene preventivne ali druge ukrepe za obvladovanje preostalih tveganj vnese v načrt izboljšav.

Načrt izboljšav vključuje:

1. vrsto ukrepa,
2. način izvedbe ukrepa,
3. odgovorno osebo,
4. izvajalca,
5. potrebna sredstva in vir financiranja,
6. časovni okvir izvedbe in
7. način spremljanja izvajanja ukrepa.

Pri določanju ukrepov upravljavec vodovoda prednostno obravnava tveganja, ki so na podlagi ocene tveganja ocenjena kot visoka oziroma pomembna za zdravstveno ustreznost in skladnost pitne vode.

Predlogi ukrepov, ki se nanašajo na prispevna območja in presegajo pristojnosti upravljavca vodovoda, predstavljajo strokovno podlago za pripravo programa ukrepov v skladu s predpisi, ki urejajo vode. Za predlagane ukrepe se navedejo informacije o vrsti ukrepa, načinu izvedbe ukrepa in nosilcu ukrepa, pristojnem za izvedbo (npr. občina, državni organ, upravljavec infrastrukture ali drugi deležnik).

6. PROGRAM SPREMLJANJA UČINKOVITOSTI PREVENTIVNIH UKREPOV

6.1. Program spremljanja parametrov, snovi ali onesnaževal na prispevnih območjih

Upravljavec vodovoda pripravi programa spremljanja parametrov, snovi ali onesnaževal na podlagi katerega zagotavlja spremljanje kakovosti vode. V skladu s sedmim odstavkom 20. člena uredbe se spremljanje parametrov, snovi ali onesnaževal zagotavlja:

- v surovi vodi ali
- v površinski oziroma podzemni vodi na prispevnih območjih.

Program spremljanja parametrov, snovi ali onesnaževal na prispevnih območjih določa:

- parametre, snovi ali onesnaževala, ki se spremljajo,
- mesta spremljanja,
- pogostost spremljanja,
- razloge za izbor parametrov in pogostosti spremljanja glede na oceno tveganja,
- način vrednotenja rezultatov spremljanja.

Seznam parametrov, snovi ali onesnaževal, ki se spremljajo, se določi ob upoštevanju devetega odstavka 20. člena uredbe in na podlagi ocene tveganja iz točke 3.4 te priloge. Posamezne parametre, snovi ali onesnaževala se vključi v program spremljanja, če je na podlagi ocene tveganja ugotovljeno srednje ali visoko tveganje in ti parametri, snovi in onesnaževala niso vključena v državni monitoring stanja površinskih ali podzemnih voda oziroma državni monitoring stanja površinskih ali podzemnih voda ne poda dovolj informacij za učinkovito upravljanje SOPV. Program spremljanja mora zagotavljati pravočasno zaznavanje sprememb v kakovosti vode ter preverjanje učinkovitosti preventivnih ukrepov.

Upravljavec vodovoda lahko za pripravo programa uporabi rezultate spremljanja stanja voda, če je monitoring spremljanja stanja voda na prispevnem območju izveden v skladu s predpisom, ki ureja monitoring stanja površinskih oziroma podzemnih voda.

Pri določitvi pogostosti spremljanja upravljavec vodovoda upošteva rezultate ocene tveganja iz 3. točke te priloge.

6.2. Program spremljanja učinkovitosti preventivnih ukrepov v SOPV

Upravljavec vodovoda določi program spremljanja učinkovitosti preventivnih ukrepov, s katerim preverja, ali preventivni ukrepi učinkovito obvladujejo tveganja v SOPV.

Program spremljanja učinkovitosti preventivnih ukrepov se pripravi ob upoštevanju 3. točke Dela A Priloge 2 uredbe.

V programu spremljanja učinkovitosti preventivnih ukrepov se za vsak preventivni ukrep opredeli kje, kdaj, kako in kdo bo izvajal spremljanje, kritične mejne vrednosti spremljanega parametra ter način ukrepanja v primeru preseženih kritičnih mejnih vrednosti spremljanega parametra.

Za vsak preventivni ukrep upravljavec vodovoda določi najmanj:

1. nevarnost oziroma nevarni dogodek, ki ga ukrep obvladuje,
2. del sistema za oskrbo s pitno vodo, na katerega se ukrep nanaša,
3. operativni parameter oziroma indikator učinkovitosti ukrepa,
4. operativno oziroma kritično mejno vrednost,
5. mesto spremljanja,
6. način spremljanja,
7. pogostost spremljanja,
8. odgovorno osebo za izvajanje spremljanja,
9. način dokumentiranja rezultatov,
10. korektivne ukrepe v primeru odstopanj.

Operativni parametri so parametri, s katerimi upravljavec preverja učinkovitost preventivnih ukrepov oziroma obvladovanje tveganj v sistemu za oskrbo s pitno vodo.

Operativni parametri se določijo na podlagi ocene tveganja ter vrste uporabljenih preventivnih ukrepov in lahko vključujejo zlasti:

1. motnost,
2. somatske kolifage,
3. prosti preostali klor,
4. UV inteziteta,
5. pH,
6. temperaturo,
7. prevodnost,
8. tlak v distribucijskem sistemu,
9. pretok,
10. nivo vode v objektih za shranjevanje pitne vode,
11. druge ustrezne parametre.

Operativne oziroma kritične mejne vrednosti so vrednosti operativnih parametrov, katerih preseganje oziroma nedoseganje kaže na izgubo ali zmanjšanje učinkovitosti preventivnega ukrepa in zahteva izvedbo korektivnih ukrepov.

Operativne mejne vrednosti morajo biti določene tako, da omogočajo ukrepanje pred nastankom neskladnosti pitne vode.

Operativne mejne vrednosti niso enake mejnim vrednostim parametrov pitne vode iz Priloge 1 uredbe.

Pri sistemih za oskrbo s pitno vodo, kjer se za pripravo pitne vode uporablja filtracija, program spremljanja vključuje spremljanje motnosti za preverjanje učinkovitosti fizične odstranitve delcev. Spremljanje se izvaja v skladu z referenčnimi vrednostmi in najmanjšimi pogostostmi spremljanja, določenimi v Prilogi 2 uredbe.

Kadar ocena tveganja pokaže možnost prisotnosti virusnih onesnaženj oziroma kadar se uporabljajo površinski vodni viri ali drugi ranljivi vodni viri, program spremljanja vključuje tudi spremljanje somatskih kolifagov oziroma drugih ustreznih indikatorjev učinkovitosti odstranjevanja ali inaktivacije virusov.

Kadar se za zagotavljanje zdravstvene ustreznosti pitne vode uporablja dezinfekcija z biocidnimi proizvodi, program spremljanja vključuje tudi spremljanje aktivne učinkovine biocidnega proizvoda.

Za vsako operativno oziroma kritično mejno vrednost upravljavec vodovoda določi korektivne ukrepe, ki vključujejo najmanj:

- odgovorno osebo,
- časovni okvir ukrepanja,
- način odprave vzroka odstopanja,
- način preverjanja uspešnosti izvedenega ukrepa,
- pogoje za ponovno vzpostavitev običajnega obratovanja.

7.PROGRAM SPREMLJANJA PARAMETROV PITNE VODE

Program spremljanja parametrov pitne vode iz 23. člena uredbe je namenjen preverjanju zdravstvene ustreznosti in skladnosti pitne vode.

7.1 Priprava programa spremljanja

Program spremljanja upravljavec vodovoda pripravi na podlagi:

- zahtev iz 23. člena uredbe,
- ocene tveganja iz 3. in 4. točke te priloge,
- rezultatov spremljanja pitne vode iz preteklega obdobja,
- rezultatov spremljanja učinkovitosti preventivnih ukrepov iz 6. točke te priloge.

Iz programa spremljanja mora biti razvidno:

1. kateri parametri se spremljajo,
2. razlog za izbor posameznega parametra glede na ugotovljena tveganja,
3. določitev mest vzorčenja,
4. določitev pogostosti vzorčenja,
5. razlogi za zmanjšanje ali povečanje pogostosti spremljanja,
6. razlogi za dodajanje ali črtanje posameznih parametrov spremljanja.

Pri določanju pogojev za zmanjšanje ali povečanje pogostosti spremljanja ter za dodajanje ali črtanje parametrov upravljavec vodovoda upošteva:

1. zahteve iz 23. člena uredbe,
2. rezultate ocene tveganja prispevnega območja in SOPV,
3. rezultate spremljanja pitne vode iz preteklih obdobj,
4. rezultate spremljanja učinkovitosti preventivnih ukrepov,
5. pojavnost posameznih parametrov,
6. verjetnost in posledice tveganj za zdravje ljudi,
7. stabilnost kakovosti pitne vode.

Kadar ocena tveganja iz točke 3.4 te priloge pokaže potrebo po spremljanju dodatnega parametra, za katerega v Prilogi 1 uredbe ni določena mejna vrednost, upravljavec vodovoda po potrebi pridobi in upošteva strokovno mnenje NIJZ.

7.2 Pregled in dopolnitev programa spremljanja

Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano (v nadaljnjem besedilu: NLZOH) pregleda ustreznost programa spremljanja glede na zahteve iz Priloge 2 uredbe in glede na rezultate predhodnih poglavij te priloge.

Če NLZOH ugotovi pomanjkljivosti ali neskladnosti programa spremljanja, prek informacijskega sistema pitne vode zahteva njegovo dopolnitev. Upravljavec vodovoda dopolnjen program ponovno predloži v pregled.

7.3 Potrditev in izvajanje programa spremljanja

NLZOH potrdi ustreznost programa spremljanja najpozneje do 15. decembra tekočega leta, v skladu s četrnim odstavkom 23. člena uredbe. Potrjeni program spremljanja se evidentira v informacijskem sistemu in se začne uporabljati 1. januarja naslednjega koledarskega leta.

8. OPIS SODELOVANJA Z LASTNIKI OZIROMA UPRAVLJAVCI ALI UPRAVNIKI OBJEKTOV PRI UPRAVLJANJU TVEGANJA V INTERNI VODOVODNI NAPELJAVI

Varnostni načrt vključuje opis sodelovanja z lastniki oziroma upravljavci ali upravniki objektov iz 12. člena uredbe pri upravljanju tveganj v internih vodovodnih napeljavah.

Upravljavec vodovoda v varnostnem načrtu opredeli:

- odgovornosti posameznih deležnikov,
- način medsebojnega obveščanja in sodelovanja,
- postopke obveščanja ob ugotovljenih tveganjih ali neskladnostih,
- podporne ukrepe za zmanjševanje tveganj v interni vodovodni napeljavi.

9. OPIS POSTOPKOV OZIROMA AKTIVNOSTI, KI SE IZVAJAJO V OBIČAJNIH POGOJIH OBRATOVANJA IN V PRIMERU NEVARNIH DOGODKOV OZIROMA NESREČ

Varnostni načrt vključuje opis postopkov in aktivnosti, ki se izvajajo v običajnih pogojih obratovanja in v primeru odstopanj, nevarnih dogodkov, vandalizma, sabotaže, nepooblaščenih posegov, nesreč ali izrednih razmer.

Upravljavec vodovoda opredeli:

1. postopke rednega obratovanja sistema,
2. postopke ob odstopanjih od običajnega obratovanja ali preseganju kritičnih mejnih vrednosti,
3. postopke ob nevarnih dogodkih, nesrečah ali izrednih razmerah,
4. postopke obveščanja uporabnikov, pristojnih organov in javnosti,
5. sanacijske in korektivne ukrepe za zmanjševanje ali odpravo tveganj,
6. način dokumentiranja dogodkov, izvedenih ukrepov in rezultatov ukrepanja.

Postopki in aktivnosti se določijo tako, da zagotavljajo :

- zaščito zdravja uporabnikov,
- obvladovanje tveganj,
- učinkovito izvajanje ukrepov,
- neprekinjeno ali nadomestno oskrbo s pitno vodo, kadar je to potrebno.

Sanacijski in korektivni ukrepi se določijo ob upoštevanju rezultatov spremljanja učinkovitosti preventivnih ukrepov iz 6. točke te priloge.

Ob nevarnih dogodkih, izrednih dogodkih, nesrečah ali spremembah sistema za oskrbo s pitno vodo upravljavec vodovoda pregleda ustreznost varnostnega načrta in ga po potrebi posodobi.

Upravljavec vodovoda varnostni načrt redno pregleduje in ga najmanj vsakih šest let posodobi v skladu s tretjim odstavkom 13. člena uredbe.

10. PRIPRAVA PODPORNIH PROGRAMOV

Varnostni načrt mora vključevati opis podpornih programov, ki zagotavljajo učinkovito izvajanje varnostnega načrta, in sicer:

1. izobraževanje, usposabljanje zaposlenih,
2. zdravstveno stanje in zaščito zdravja zaposlenih,
3. razpoložljivost, vzdrževanje in ustrezno delovanje naprav in merilne opreme,
4. preverjanje skladnosti materialov, kemikalij in filtrirnih sredstev, ki prihajajo v stik s pitno vodo, v skladu z 8. in 9. členom uredbe,
5. vzdrževanje in sanacijo objektov in napeljav, opredelitev finančnih virov ter
6. komunikacijo z uporabniki pitne vode in drugimi deležniki.